

Ljubljana, 25. 10. 2019

Zadeva: Zapisnik sestanka JSV, dne 24. 10. 2019 v Šentjerneju

Udeleženci: Ivan Žežlina, Andreja Škvarč, Tanja Vaupotič, Primož Žigon, Matic Novljan, Jan Reščič, Matjaž Hladnik, Roman Štabuc, Ivanka Badovinac, Tadeja Vodovnik Plevnik, Vojko Bizjak, Majda Brdnik, Andrej Rebernišek, Franc Čuš, Helena Rakovec, Saša Belaj, Stanko Vršič in Jernej Martinčič

Inštitucije: KGZS, KGZ GO, KGZ MB, KGZ NM, KGZ Ptuj, FKBV, ULBF, KIS, IVR, MKGP, UP, UNG

Na podlagi Dnevnega reda sestanka je sledilo:

I. Poročilo zadnjega sestanka JS na MKGP

Koordinator Denis Rusjan je udeležencem sestanka najprej posredoval ključne informacije o zadnjem sestanku koordinatorjev JS na MKGP, kjer se je večkrat izpostavilo, da rezultati posameznih JS morajo doseči glavnega uporabnika, to je kmeta, vinogradnika in vinarja. Poročila, v katerih bodo vključeni delni ali končni rezultati JS morajo biti predstavljeni v enostavni, kratki in razumljivi obliki ter sproti objavljeni na spletni strani JSV. MKGP tudi izpostavlja, da se moramo JS bolje promovirati, da uporabniki vedo, kaj se počne ter da posledično lahko pri JS pridobijo številne strokovne informacije. Spletne strani se še naprej urejajo in dopolnjujejo ločeno po JS, v bodoče pa naj bi bile oblikovno poenotene in morda prenesene na strežnik MKGP.

Saša Belaj (MKGP) je poudarila, da investicijska sredstva, ki so bila odobrena za izvajalce JSV, ne bodo deležna zmanjšanja ter da se mora počasi pripraviti program aktivnosti za leto 2020, ki naj bi bil zaključen do konca leta 2019.

Andreja Škvarč (KGZ GO) je dala pobudo, in sicer, če bi bilo mogoče dobiti namenska sredstva za tisk promocijskega materiala, s katerimi bi se promoviralo JSV, aktivnosti ter rezultate. Saša Belaj predlaga, da naj se le-to vključi v program za leto 2020.

Tadeja Vodovnik Plevnik (KGZ MB) je predlagala možnost objave povezave na spletno stran JSV tudi na spletnih straneh KGZS oziroma posameznega KZ.

Vojko Bizjak (KGZS) je ponudil možnost objave prispevka promocije JSV v časopisu Zelena dežela, ki bo izšel v mesecu decembru.

II. Poročilo izvajalcev strokovnih nalog – selekcija, introdukcija in tehnološki poskusi

Andreja Škvarč je predstavila aktivnosti, delo ter rezultate JS selekcije za Primorsko. Podala je informacijo o pozitivni množični selekciji, predvsem pa na klonski selekciji sort Malvazija (8 kl. kandidatov), Tokaj (7 kl. kandidatov) in Refošk (7 kl. kandidatov). Izpostavila je, da so za sorto Malvazija narejene že 3 vinifikacije in da bi lahko ob dodatnem zdravstvenem preverjanju ter

sprejetju nove metodologije klonske selekcije, nekaj kandidatov že predlagali za certifikacijo. Izpostavila je problematiko boleznih lesa vinske trte (BLVT) v baznih vinogradnih.

Helena Rakovec (MKGP) se s predlogom strinja in obenem je opomnila, da je potrebno metodologijo klonske selekcije še sprejeti, potrditi. Andreja Škvarč in Denis Rusjan sta potrdila, da se je metodologijo klonske selekcije že začelo popravljati in da naj bi bila poslana v pregled do konca leta 2019.

Tanja Vaupotič (KGZ MB) je predstavila aktivnosti, delo ter rezultate JS selekcije za Podravje in Posavje. Podala je informacijo o klonski selekciji na sortah Kraljevina, Modra frankinja, Šipon, Renski rizling, Rumeni muškat, Muškat Ottonel, Laški rizling in druge. Izpostavila je, da ob dodatnem zdravstvenem preverjanju klonskih kandidatov, bi lahko pri sortah Kraljevina in Modra frankinja predlagali nekaj klonskih kandidatov v certifikacijo. Da se je povpraševanje po cepičih klonov zmanjšalo, saj so se bazni vinogradni tovrstnih klonov že uredili pri posameznih trsničarjih. Tudi Tanja Vaupotič je izpostavila problematiko BLVT ter ukrepe, ki jih izvajajo za omejitev širjenja boleznih po baznem vinogradu.

Roman Štabuc (KGZ MB) je poudaril, da do BLVT v baznih vinogradnih mora biti ničelna toleranca in ne do 5% dopustnosti. Ter, da v proizvodnih vinogradnih morajo biti pravočasno izvedeni številni ukrepi, ki zmanjšajo pojav ter okužbe s tovrstnimi boleznimi. Franci Čuš (KIS) je predlagal, da se tehnološke ukrepe zoper BLVT objavi na spletni strani JSV, kar pa je bilo že storjeno v preteklem letu. Denis Rusjan je dal pobudo, da če se v baznih vinogradnih pojavi večja okužba z BLVT, da se le-tega čim prej obnovi, seveda na drugi lokaciji in da za to, bi moralo imeti MKGP vedno zagotovljena finančna sredstva.

Franc Čuš (KIS) je podal poročilo o delu, aktivnostih ter rezultatih dela na JS introdukcija ter tehnološki poskusi. O introdukciji na tolerantnih sortah, križancev s sortama Merlot in Tokaj. O introdukciji sorte Merlot v Posavju in Podravju, o kateri je potrebno pridobiti še podatke za leto 2019. Izvajajo se tehnološki poskusi na sorti Malvazija (načini rezi) ter na sorti Laški rizling (redukcija pridelka) ter na nekaterih podlagah vinske trte, ki so zanimive predvsem zaradi tolerance na sušne razmere. V letu 2019 so izpeljali okrog 80 vinifikacij ter rezultate diseminirali na različnih strokovnih dogodkih Odprta vrata STS itd. Podal je tudi informacijo, da se pripravlja predlog za introdukcijo sorte Modra frankinja v Vipavsko dolino ter Muškat Ottonel za Posavje.

Roman Štabuc je podal pobudo, da se v introdukcijo vključi tudi sorta Cabernet sauvignon za Prekmurje, saj naj bi to sorta že vrsto let gojili, tako na Madžarskem kot tudi v Avstriji v neposredni bližini Prekmurja. Rusjan Denis ga je opomnil, da morajo pridelovalci podati uradno pobudo za omenjeno introdukcijo na KIS.

Andrej Rebernišek (KGZ Ptuj) in Stanko Vršič (FKBV) sta podala pobudo, da naj MKGP kupi licenco za razmnoževanje tolerantnih sort Muscaris in Souvignier Gris. S tovrstnim ukrepom naj bi se tudi povečalo sajenje le-teh v Posavju in Podravju. Franci Čuš je izpostavil, da ni dobro, da se privilegira samo ti dve sorti in če se odločimo za tak ukrep, potem ga moramo izpeljati za vse tolerantne sorte,

ki se bodo še letos vpisale v trsni izbor. Stanko Vršič bo predlog podal tudi na naslednjem trsničarskem odboru.

III. Značilnosti zorenja grozdja v letu 2019 – Podravje, Posavje in Primorska

Roman Štabuc in Tadeja Vodovnik Plevnik sta predstavila značilnosti letnika 2019 v Podravju. Izpostavila sta vremenske razmere med rastjo vinske trte, začetek in zaključek vzorčenja grozdja (skupaj 6 terminov vzorčenja). Trgatev je bila v povprečju za 2-3 tedne kasnejša kot v preteklih letih. Količin pridelka je bila za 20-30% manjša od leta 2018; manjša predvsem v starejših vinogradnih, ki so običajno že v slabši kondiciji in težje kljubujejo vremenskim nepravilnostim. Kakovost grozdja/vina sta v splošnem opisala kot dobro do zelo dobro, v povprečju z večjo vsebnostjo kislin ter nižjim pH, vina so sveža, aromatična ter da je bil letnik, ki je omogočal pridelavo vseh stilov vin, od penin, mirnih do vrhunskih in predikatnih vin. Pri nekaterih sortah in območjih so bili primorani mošt tudi obogatiti.

Roman Štabuc je izpostavil, da se po vinogradih in kletih še vedno čuti velik razkorak med stroko ter pridelovalci v vinogradu/kleti, kar pripisuje predvsem ukrepom (večji pridelek, večji prihodek), ki omogočajo preživetje vinogradništva/vinarstva, kar je nesprijemljivo. Sporoča, da dnevno v Sloveniji izgubimo do 1 ha vinograda – devinogradizacija Slovenije! V Halozah npr. le še 30% vinogradov, glede na nekoč, kar se dogaja po celem Podravju. Eden izmed pomembnejših razlogov za izpostavljeni trend pripisuje slovenski zakonodaji, ki v marsičem otežuje prodajo oziroma ponudbo vina, predvsem na lokalni ravni. Tadeja Vodovnik Plevnik je vse udeleženci povabila na strokovni dogodek Pubec, ki je organiziran v MB in v LJ.

Ivanka Badovinac (KGZ NM) je podala posebnosti letnika 2019 v Posavju. Izpostavlja, da so med okolišmi velike razlike. Hladen maj je imel vpliv na rast trte ter cvetenje in rodnost trte. Velik je bil pojav bolezni, predvsem peronosporne in oidije, lokalno je veliko škodo delala tudi toča. Prvo vzorčenje grozdja so opravili 26. 8.. V začetku septembra so priporočali že trgatve za pridelavo penin, okrog 10. 9. za lahka, rdeča vina, glavna trgatev je potekala okrog 10. 9., medtem ko trgatev pozno zorečih sort takoj v začetku meseca oktobra. Pridelek je bil za od 20 do 30% manjši glede na leto 2018, ampak še vedno večji od dolgoletnega povprečja. Med zorenjem grozdja je bil velik pojav plodove vinske mušice in posledično gnilobe, prisoten je bil tudi 3. rod sukača, ki je delal še dodatno gospodarsko škodo. Izpostavila je velik problem BLVT, predvsem na sortah Sauvignon, Laški rizling, Modra frankinja in Portugalka v Beli krajini ter vse večje opuščanje vinogradov, zaradi katerega se krajina zarašča, tako da v nekaj letih so/bodo vidni samo še gozdovi.

Majda Brdnik (KGZ GO) je predstavila posebnosti letnika 2019 na Primorskem. Podala je, da je bil letnik glede na vremenske razmere in nepravilnosti dokaj pester. Na Krasu so bile spomladi že škode zaradi spomladanske pozebe, kasneje je marsikje klestila toča. Tudi na Primorskem je bil maj precej hladen, kar se je kasneje, ob otoplitvi odražalo v hitrem cvetenju trte. Meseca julija so ponekod zabeležili sušo, vpliv katere pa je zmanjšal dež v začetku meseca avgusta. Grozdje so prvič vzorčili dne 12. 8., zaključili pa 17. 9. 2019. Na splošno je bil letnik z manjšo vsebnostjo sladkorjev, razne v Brdih, ter za od 20 do 30% manjšim pridelkom. Večjega zamika v času trgatev niso zabeležili. Nekaj težav so opazili po kletih, in sicer v poteku vinifikacij.

IV. Trsni izbor in sortna lista

Denis Rusjan je prikazal pobude za spremembe in dopolnitve Trsnega izbora, ki so bile sprejete oziroma predlagane na zadnjem širšem strokovnem in usklajevalnem sestanku na MKGP. Podal je informacijo glede vpisa tolerantnih sort v Podravje, Posavje in Primorsko, ter tudi vpisa sort Marselan in Tannat na Primorsko. Opozoril je na ločevanje sort Rumeni muškat od Beli muškat itd.

Vršič predlaga, da se za Podravje briše Beli muškat in uporablja samo Rumeni muškat, predvsem v izogib morebitnih problemov pri označevanju ter trženja vina. S predlogom se je strinjala večina ter predlagali so, da se Beli muškat črta v vseh treh vinorodnih deželah in kot do sedaj navaja samo Rumeni muškat – Beli muškat naj bo samo kot sinonim Rumenelega muškata. Pri sorti Beli muškat se je postavilo tudi vprašanje vpisa v sortno listo, na kar je opozorila Helena Rakovec.

V. Zlata trsna rumenica (ZTR) – problematika v letu 2019

Ivan Žežlina je predstavil zadnje izsledke pojava ZTR v Sloveniji po posameznih deželah. Izpostavil je zelo velik pojav ZTR v letu 2019 predvsem v Podravju (+22 trt) in na Primorskem (+12 trt), ki se vse hitreje približuje območjem s trsničarsko pridelavo. Razloge za le-to pripisuje nevestni vinogradnikov pri zatiranju ameriškega škržatka (vektorja ZTR), saj nekateri še vedno ne dojemajo resnosti in problematike ZTR. Predvideva, da so morda še drugi prenašalci, vektorji ZTR ter gostiteljske rastline ali celo načini, s čimer se ZTR širi po vinogradih. Spremljanje škržatka po vinogradih je s strani vinogradnikov pomanjkljivo, kar se odraža tudi pri morebitnih, nadaljnjih zatiranjih, ki bi jih morali opraviti, pa jih ne! V nekaterih vinogradnih na Krasu je že pravo opustošenje. Dodaten razlog pripisuje prepovedi uporabe insekticida Actara, ki je zoper škržatka kazal največjo učinkovitost. S prepovedjo le-te bo stanje še slabše! Trenutno v Sloveniji NIMAMO enako učinkovitega sredstva! Pod pretvezo EKO pridelave ter škodljivosti na čebele bo v vinogradih narejena nepopravljiva škoda!

Helena Rakovec je povedal, da je ZTR, tudi po zadnjih spremembah na ravni EU ostala med karantenskimi boleznimi, zato bo zanjo še naprej potrebno ustrezno in kontrolirano varstvo.

Žežlina je predstavil tudi problem marmorirane smrdljivke, ki že dela škodo v vinogradih na Primorskem. Učinkovitega varstva zoper te stenice NI, rešitev bi bila morda uvedba oziroma vnos naravnega sovražnika, osice, ki pa zaradi soglasja Ministrstva za okolje zahteva veliko časa ter ostalih okoljskih preverjanj. Saša Belaj nas je seznanila, da so se v Bruslju pred kratkim pogovarjali o tem škodljivcu, ki dela veliko gospodarsko škodo po celi EU, predvsem v sadjarstvu in vrtnarstvu, zoper katerega bodo najbrž predpisani skupni ukrepi.

VI. Razno

Roman Štabuc je izpostavil pomen lastnega sadilnega materiala in da bi Slovenija naredila največjo napako, če bi ukinila pridelavo lastnega sadilnega materiala (cepljenk), s čimer se lažje nadzira in obvladuje bolezni ter škodljivce. Predlaga tudi, da se pravice za obnovo vinogradov postavi na nacionalno raven in ne po vinorodnih deželah, saj le-te morda zavirajo povečanje površin/obnov vinogradov v določenih okoliših.

Andreja Škvarč je opozorila na pomanjkanje inšpekcijskega nadzora in ukrepanja pri opuščeni vinogradih, ki takoj postanejo žarišče številnih karantenskih bolezni, njihovih vektorjev ter škodljivcev. Izkrčitev tovrstnih vinogradov bi morala biti takojšnja!

Tadeja Vodovnik Plevnik je s sodelavci vse skupaj povabila na Lombergarjeve dneve, ki bodo letos za področje vinogradništva in vinarstva potekali v četrtek, 5. 12. v Pesnici.

S spoštovanjem,

Koordinator JSV
dr. Denis Rusjan

